

Informatienota

Datum vergadering	: 2 maart 2021
Registratienummer	: 2021/IN013
Portefeuillehouder	: Ton van Maanen
Bijlage(n)	: 0
Onderwerp	: Beantwoording artikel 50 vragen D66 Beleid sociaal domein naar aanleiding van de onlangs verschenen onderzoeken het SCP rapport Sociaal domein op koers (november 2020) en het onderzoek Stelsel in groei (Andersson, Elffers, Felix, 15 december 2020)

Onderwerp

Beantwoording artikel 50 vragen D66 Beleid sociaal domein, naar aanleiding van de onlangs verschenen onderzoeken het SCP rapport Sociaal domein op koers (november 2020) en het onderzoek Stelsel in groei (AEF, 15 december 2020)

Kennisnemen van

De beantwoording van D66 vragen Beleid sociaal domein, naar aanleiding van onlangs verschenen onderzoeken.

Inleiding

Op 27 oktober 2020 heeft de raad het beleidsplan "Bouwen aan sociale kracht" vastgesteld. Naderhand zijn er twee onderzoeksrapporten verschenen. De D66 fractie stelt vragen in hoeverre deze onderzoeken zich verhouden tot het beleidsplan "Bouwen aan sociale kracht".

- **Hoe verhouden volgens het college de conclusies van het SCP rapport zich met de inhoud van het eigen beleidsplan?**

De evaluatie van de decentralisatie van de 3D's van het SCP is herkenbaar voor West Betuwe. Ondanks dat dit rapport nog niet gepubliceerd was bij het vaststellen van dit rapport, zijn de bevindingen in grote lijnen meegenomen in dit rapport. Aan de hand van de conclusies in het rapport wordt hieronder toegelicht hoe we dit herkennen in de gemeente West Betuwe en hoe dit is verwerkt in het beleidsplan Bouwen aan Sociale Kracht.

A. *Sociale wijkteams bieden laagdrempelige toegang...*

Inwoners kunnen in de gemeente West Betuwe snel en laagdrempelig worden geholpen dankzij de inzet van Team Sociaal, de jongerenwerkers en de welzijnsorganisaties. Consultanten in Team Sociaal hebben een integrale benadering van de problematiek met kennis van en expertise in de Jeugdwet en Wmo 2015. Er wordt samengewerkt met Werkzaak voor specifieke kennis van de Participatiewet.

B. *... maar outreachend werken blijft achter; of hulp vroegtijdiger komt is onduidelijk*

Het outreachend werken is een belangrijk aandachtspunt in het beleidsplan Bouwen aan Sociale Kracht, omdat op dit terrein nog kan worden gewonnen. In 2020 is bijvoorbeeld het hele klantenbestand van de participatiewet met een klantprofiel 4 (KP4) pro-actief benaderd en gescreend op zorgvragen. In een aantal gevallen zijn we zo schuldenproblematiek en

behoefte aan wmo-voorzieningen op het spoor gekomen. Deze mensen zijn daadwerkelijk eerder geholpen. Daarnaast zijn we in 2020 begonnen met de pilot voor schuldhelpverlening, waarbij mensen met een betalingsachterstand pro-actief worden benaderd. Onderdeel van het beleidsplan is ook het ontwikkelen van aanbod door zorgaanbieders in de dorpshuizen, waardoor ook de aanwezigheid van hulpverleners in de kernen wordt gestimuleerd.

- C. *Verschuiving in gebruik van individuele naar algemene voorzieningen onduidelijk*
In het beleidsplan staan zeven innovatiekansen voor algemene voorzieningen die de behoefte aan individuele voorzieningen volgens consultants van Team Sociaal kunnen vervangen (blz. 24 van het beleidsplan). Naar aanleiding van het vaststellen van dit budget is een projectleider algemene voorzieningen geworven die in samenwerking met dorpshuizen, lokale initiatieven en zorgaanbieders dergelijke kansen gaat benutten. Daarmee wordt de beweging naar algemene voorzieningen verder gestimuleerd.
- D. *Geen verschuiving van zware naar lichte individuele Wmo 2015- en Jeugdwetvoorzieningen*
Ook in West Betuwe zien wij een beperkte verschuiving van zware naar lichte zorg. In het beleidsplan staat beschreven dat wij met behulp van activiteiten op het gebied van preventie, het creëren van algemene voorzieningen en een verbeterde regievoering van Team Sociaal in samenwerking met zorgaanbieders deze trend willen breken. In 2020 hebben we gezien dat het aantal unieke jeugdzorgcliënten af is genomen, maar de zorg wel is geïntensiveerd. Dit is een mogelijk effect van de Corona epidemie, dat nog verder onderzocht wordt.
- E. *.... wel verschuiving als gevolg van Participatiewet*
Het beeld dat mensen met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt een bijstandsuitkering krijgen in plaats van een re-integratietraject wordt in West Betuwe niet herkend. Werkzaam Rivierenland is erg innovatief op het gebied van re-integratietrajecten voor inwoners met een klantprofiel 2 en 3, waardoor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werken. Ook voor Klantgroep 4 is een intensief traject doorlopen, dat in 2021 voortgezet wordt.
- F. *Integraal werken van belang voor kleine groep cliënten...*
In West Betuwe maken wij bij de aanvraag een onderscheid tussen hulpvragen die enkelvoudig en hulpvragen die integraal benaderd moeten worden. Dit gebeurt tijdens een screening in de toegang, waardoor integrale hulp geboden wordt aan inwoners die dat nodig hebben en enkelvoudige vragen snel worden afgehandeld. Het is herkenbaar dat multiproblematiek veel geld kost. Integraal werken en *vroegtijdig handelen* is van belang, zeker bij ontwikkelingen van Corona die verder onderzocht worden (schulden, problematiek in gezinnen door uitgestelde zorg).
- G. *... vooral voor cliënten van de Participatiewet*
De brede context voor cliënten uit de participatiewet wordt gescreend door Werkzaam. Er ligt een goede basis voor samenwerking, die steeds wordt uitgebreid. Hierover is maandelijks afstemming tussen beleidsambtenaren van de Regiogemeenten en Werkzaam. Daarnaast wordt in de uitvoering regelmatig samengewerkt.
- H. *Integraal werken kent belemmeringen*
Zoals beschreven in F maken we in West Betuwe een onderscheid tussen casussen die integraal opgepakt worden en enkelvoudige vraagstukken.

- I. *Samenwerken is toegenomen maar blijft lastig*
Samenwerken met ketenpartners, zorgaanbieders en informele partijen gebeurt volop, maar wordt verder ontwikkeld in de komende beleidsperiode. In het beleidsplan is te lezen dat bijvoorbeeld samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs, tussen ketenpartners in de signalering van schulden en met lokale initiatieven verder wordt ontwikkeld.
- J. *Ruimte voor gemeentelijk beleid op onderdelen vergroot..*
Wij herkennen het spanningsveld tussen lokale beleidsvrijheid en de voordelen van samenwerken en uniformiteit. Uniformiteit op het gebied van de participatiewet hebben we in de Regio Rivierenland, dankzij de gemeenschappelijke regeling Werkzaam Rivierenland. Samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld jeugdzorg in het gedwongen kader wordt Regionaal in de Regio Rivierenland en zelfs bovenregionaal georganiseerd in de regio Gelderland-Zuid.
- K. *... maar professionals in de uitvoering ervaren een spanningsveld*
De ruimte voor de professional en de behoefte aan richtlijnen en protocollen wordt op aparte thema's besproken in de Regio Rivierenland en de bovenregionale regio Gelderland Zuid. Daarnaast staan de keuzes voor lokale autonomie en regionale samenwerking centraal in het inkoopproces dat momenteel doorlopen wordt, waarbij zorgaanbieders uitgebreid worden geconsulteerd.
- L. *Innovatie in de uitvoeringspraktijk blijft achter*
Innovatie in de uitvoeringspraktijk is een belangrijke pijler voor de nieuwe inkoopstrategie, waarmee zorgaanbieders worden gestimuleerd om te innoveren. Daarnaast wordt met de projecten Preventie en Algemene voorzieningen die gefinancierd worden in het Beleidsplan Bouwen aan Sociale Kracht gewerkt aan innovatie in de kernen. Verder wordt het Lokaal Preventieakkoord in samenwerking met de VNG voorbereid.
- M. *Meer maatwerk bij Wmo 2015 en Jeugdwet dan bij Participatiewet...*
Het beeld dat het cliëntenbestand van de Participatiewet niet goed in beeld is wordt in de gemeente West Betuwe niet herkend. Zowel bij de Wmo en Jeugdwet als de Participatiewet staat maatwerk centraal.
- N. *... maar beroep op eigen kracht en netwerk blijkt niet altijd mogelijk*
Ondanks dat het primaire doel van het beleidsplan is om de Sociale Kracht verder te versterken, is het evident dat de sociale kracht van cliënten grenzen kent. Waar kracht en energie zit proberen we dit te versterken met ondersteuning of de inzet van professionele hulp. In West Betuwe zit veel energie in de kernen, en wordt dit de komende periode verder uitgewerkt. De belastbaarheid van het sociale netwerk van onze inwoners wordt echter altijd onderzocht door Team Sociaal en de grenzen van deze belastbaarheid worden bewaakt. Het overbelasten van een sociaal netwerk is op lange termijn schadelijk en moet voorkomen worden.

- **Hoe verhouden volgens het college de bevindingen van het onderzoek van AEF zich met het eigen beleidsplan?**

Ondanks dat dit rapport verschenen is na het vaststellen van het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht herkennen wij het beeld dat wordt geschetst in dit rapport. De vijf maatregelen die in het

rapport worden genoemd als succesvolle maatregelen voor financiële grip met behoud van het voorzieningenniveau (pagina 28) zijn allen maatregelen waar wij in West Betuwe aan werken:

- De POH-jeugd bij de huisartsenpraktijken zijn momenteel al aanwezig en het onderzoek van Mura Advies naar de mogelijkheden om deze samenwerking te versterken is afgerond. Uit dit rapport blijkt dat de samenwerking tussen de gemeente en de huisartsen ook als beter wordt ervaren als er een POH-jeugd aanwezig is. Op basis van de bevindingen van dit rapport wordt gekeken hoe deze samenwerking in de toekomst kan worden uitgebreid.
- Het versnellen van de doorstroom naar de WLZ is een aandachtspunt bij het onderzoek dat is uitgevoerd naar de 250 klanten met de hoogste kosten in de gemeente West Betuwe. De samenloop tussen de Jeugdwet, Wlz en Wmo is een belangrijke pijler van het opleidingstraject dat Team Sociaal in 2021 doorloopt.
- Ditzelfde opleidingstraject sluit aan bij het versterken van de kwaliteit van de toegang, waardoor de regievoering van de consulenten wordt versterkt en problemen adequater kunnen worden opgepakt.
- Het verplaatsen van jeugdhulp in groepsverband naar reguliere kinderopvang of bso met extra ondersteuning wordt in afstemming met scholen en kindcentra regionaal onderzocht. In het Transformatiefonds staat de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en jeugdzorg centraal.
- Hierbij staat ook het vijfde aandachtspunt uit het rapport van AEF op de agenda: de verheldering van de afbakening tussen de jeugdwet en het onderwijs.

- **Welke beleidswijzigingen/aanpassingen/aanvullingen/nuances kan het college voorstellen naar aanleiding van de aanbevelingen van het SCP en het AEF?**

Het beeld dat wordt geschetst wordt in grote mate herkend en is opgenomen in het Beleidsplan Bouwen aan sociale kracht. Dit benadrukt de behoefte aan adequate ondersteuning en stimulering van de sociale kracht van onze inwoners. Daarnaast wordt het belang van de POH-jeugd onderschreven. Met de uitkomsten van het rapport van Mura Advies wordt gewerkt aan een versterkte inzet van de POH-jeugd. Met de nog op te stellen uitvoeringsagenda "Bouwen aan sociale kracht" wordt hier verder uitvoering aan gegeven.

Kernboodschap

In het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht, worden interventies genoemd die aansluiten bij de twee onderzoeken. De uitvoering krijgt verder gestalte met de uitvoeringsagenda "Bouwen aan sociale kracht".

Consequenties

Niet van toepassing.

Financiën

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Vervolg

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

-

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,
Karen Coesmans Servaas Stoop